

Diplomová práce vznikla na základě kvalitativní studie vzájemného vztahu pracovního a soukromého života matek samoživitelek, která je součástí výzkumu „Souvislosti proměn pracovního trhu a soukromého, rodinného a partnerského života“, prováděného oddělením Gender a sociologie Sociologického ústavu AV ČR.

Ve své první části se snaží zmapovat významné změny na pracovním trhu a nejvýraznější tendence v rodinném chování po roce 1989. Část analytická si poté klade za cíl zachytit vzájemný vztah proměn v těchto dvou oblastech na konkrétním příkladu skupiny matek samoživitelek.

Nástrojem k uchopení problematiky se stala metoda polostrukturovaných kvalitativních rozhovorů, doplněná o statistickou analýzu dat z předchozího reprezentativního dotazníkového šetření. Použité postupy měly pomoci nalézt odpověď na dvě klíčové otázky: jakým způsobem se nároky současného pracovního trhu promítají do křehkosti partnerských vztahů a jak rodinná situace matek samoživitelek ovlivňuje jejich chování na trhu práce.

Ukazuje se, že strukturální změny na trhu práce s proměnami forem rodinného života úzce souvisí. Z interpretací dotazovaných žen vyplývá, že jednou z možných příčin nárůstu počtu neúplných rodin je nesoulad mezi zvyšujícími se nároky trhu práce a přetrvávajícím tradičním rozdělením rolí v rodině. Situace matky samoživitelky se na druhé straně odráží ve zvolených pracovních strategiích informátorek a rovněž v jejich výchozí pozici na pracovním trhu.

Získané poznatky jsou náčrtem dílčí části reality porozchodové situace a nekladou si tedy nárok na odhalení všech jejích zákonitostí. Mohou však sloužit nejen jako předvýzkum pro badatele zabývající se stále aktuálnější problematikou neúplných rodin, ale také jako podklad pro rozhodování v oblasti sociální politiky.